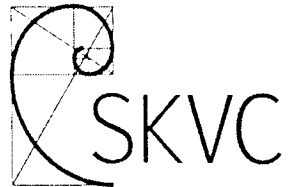

Studijų kokybės
vertinimo centras
2012
DNR: *Bala, 01-01-01-01-01-01* 85
No. 01/01-01

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Vilniaus dailės akademija
PEDAGOGINIŲ STUDIJŲ
STUDIJŲ PROGRAMOS
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: doc. dr. Tatjana Bulajeva

Grupės nariai: doc. dr. Berita Simonaitienė

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Pedagoginės studijos
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis	Pedagogika (X100)
Studijų programos rūšis	laipsnio nesuteikiančios studijos
Studijų forma (trukmė metais)	ištęstinė (1,5)
Studijų programos apimtis kreditais	60
Suteikiama profesinė kvalifikacija	mokytojas

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	4
2.2. Programos sandara	7
2.3. Personalas	8
2.4. Materialieji ištekliai	9
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	10
2.6. Programos vadyba	12
III. REKOMENDACIJOS	14
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS	15

I. IŽANGA

Pateikta Vilniaus dailės akademijos (toliau – VDA) naujai parengta ir ketinama vykdyti pedagogikos krypties laipsnio nesuteikianti studijų programa *Pedagoginės studijos* yra vertinama, remiantis Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2011 m. lapkričio 28 d. patvirtintu įsakymu Nr. 1-01-157 „Dėl ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodikos patvirtinimo“, įsigaliojusio nuo 2012 m. sausio 1 d.

Sprendimai dėl ketinamos vykdyti VDA studijų programos *Pedagoginės studijos* akreditavimo priimami atliekant ketinamos vykdyti studijų programos aprašo analizę ir studijų programos išorinio vertinimo procedūrą.

Remiantis minėta metodika yra vertinamos šios sritys: „Programos tikslai ir studijų rezultatai“, „Programos sandara“, „Personalas“, „Materialieji ištekliai“, „Studijų eiga ir jos vertinimas“ ir „Programos vadyba“.

Studijų programą vertino Studijų kokybės vertinimo centro (SKVC) ekspertės dr. Tatjana Bulajeva (edukologija) ir dr. Berita Simonaitienė (edukologija). Ekspertės 2012 m. kovo 29 d. vyko į vizitą ir susitiko su VDA fakulteto administracija, ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengėjais, numatomais programos dėstytojais ir socialiniais partneriais, suinteresuotais numatomais rengti specialistais bei susipažino su programos įgyvendinimui numatoma fakulteto materialine baze (auditorijomis, biblioteka, dirbtuvėmis).

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Programos tikslų ir numatomų studijų rezultatų sritis įvertinama pagal šiuos kriterijus:

- *programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai yra apibrėžti, aiškūs;*
- *programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai pagrįsti akademiniais ir (ar) profesiniais reikalavimais, visuomenės ir darbo rinkos poreikiais;*
- *programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai atitinka studijų rūšį, pakopą ir kvalifikacijų lygį;*
- *programos pavadinimas, numatomi studijų rezultatai, programos turinys ir suteikiama kvalifikacija dera tarpusavyje.*

Studijų programos tikslas. Vilniaus dailės akademijos teikiamos ir ketinamos vykdyti laipsnio nesuteikiančios studijų programos (toliau – Programa) **tikslas** yra apibrėžtas ir formuluojamas taip: – *parengti mokytojus, gebančius taikyti edukacines žinias pedagoginėje praktikoje ir savarankiškai plėtoti turimas žinias; gebančius atlikti pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimus ir jais remtis nuolat besikeičiančioje edukacinėje aplinkoje; gebančius dirbti dalyko mokytojais ir atlikti su pedagogine veikla susijusias įvairių tipų bendrojo*

lavinimo pradinėse, pagrindinėse ir vidurinėse mokyklose, taip pat dirbti pagal neformaliojo ugdymo programas: dirbti profesinėse mokyklose, kolegijose (psl. 7).

Susipažinus su ketinamos vykdyti studijų programos aprašu, paaiškėja, kad programa nesiekia ugdyti **įvairių / visų** dalykų mokytojus, kaip galima suprasti iš tikslo formuluotės, o laipsnio neteikianti studijų programa „Pedagoginės studijos“ ketina rengti tik dailės ir technologijų mokytojus, taigi studijų programos tikslo formuluotė nėra pakankamai tiksli.

Tikslumo stokoja ir tikslė minimos institucijos, kuriose galės dirbti programą pabaigę absolventai (t. y. nurodoma, kad jie galės dirbti „*įvairių tipų bendrojo lavinimo pradinėse, pagrindinėse ir vidurinėse mokyklose, taip pat dirbti pagal neformaliojo ugdymo programas; dirbti profesinėse mokyklose, kolegijose*“). Ar programa numato rengti mokytojus, kurie bus pasirengę ir galės dėstyti abu (dailės ir technologijos) dalykus, ar vieną? Ar Programos absolventai tikrai bus pasirengę dirbti **visuose** tikslė minimuose institucijose, taip pat ir profesinėse mokyklose, ir kolegijose? Studijų programos numatomuose studijų rezultatuose ir turinyje tai neatsispindi. Tikslė minimi „pedagoginės veiklos tobulinimo tyrimai“, o programos sandaroje numatytas dalykas „Mokslinio darbo ir akademinio rašymo pagrindai“, jie logiškai nederą.

Vizito metu Programos rengėjai teigė, kad turi savo į studentą orientuotą studijų programos koncepciją, tačiau ketinamos vykdyti Programos apraše ji nepristatoma.

Numatomi studijų rezultatai. Pristatant ketinamą vykdyti laipsnio neteikiančią „Pedagoginių studijų“ programą pateikiamas ketinamų ugdyti bendrųjų ir specialiųjų kompetencijų sąrašas, kuris dera su Lietuvos švietimo dokumentuose rekomenduojamomis kompetencijomis, reikalingomis pedagogui parengti.

Ketinama vykdyti Programa numato ugdyti 14 kompetencijų (6 bendrosios ir 8 dalykinės). Pagirtina, kad Programos rengėjai šių kompetencijų pagrindu formuluoja numatomus studijų rezultatus, kurių studijas organizuojanti institucija sieks įgyvendindama Programą. Tačiau ketinamos vykdyti studijų programos rūšis - laipsnio neteikianti studijų programa, kurios apimtis yra minimali, t. y. 60 kreditų. Ar pakaks programos studijų laiko visiems numatomiems 27 studijų rezultatams pasiekti? Manytume, kad tai per nelyg ambicingas siekis. Studijų rezultatų skaičius – per didelis, jis beveik du kartus viršija bakalauro studijoms, kurių trukmė yra keturis kartus didesnė, rekomenduojamą skaičių.

Reikėtų akcentuoti ir tai, kad studijų rezultatai gali būti **tarptautinio, nacionalinio ir institucinio lygmens**¹. Nacionaliniame lygmenyje studijų rezultatai panaudojami nacionalinėms

¹ (1) Bulajeva T., Lepaitė, D., Šileikaite-Kaishauri D. (2011). STUDIJŲ PROGRAMŲ VADOVAS: METODINĖ PRIEMONĖ PROGRAMŲ KOMITETŲ NARIAMS IR DĖSTYTOJAMS šaltinis: http://www.ects.er.vu.lt/Files/File/ECTS_vadovas.pdf

kvalifikacijų sąrangoms aprašyti. Jie grindžiami kvalifikacijų (qualifications descriptors), studijų pakopų (cycle descriptors) ar studijų krypties (subject benchmark statements) aprašais. Būtent nacionalinio lygmens deskriptoriai yra pateikiami *Mokytojų profesijos kompetencijos* apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2007 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. ISAK-54 (Žin., 2007, Nr. 12-511), kurio, kaip buvo aiškinama vizito metu, taip nuosekliai laikėsi studijų programos rengėjai, formuluodami ketinamos vykdyti Programos studijų rezultatus, neatsižvelgiant į tai, kad 2007 metais parengtame apraše pateikiamos kompetencijų formuluotės yra bendresnio pobūdžio, o jas pateikiant kaip numatomus konkrečios Programos studijų rezultatus yra sudėtinga ir neįmanoma pamatuoti.

Institucinio lygmens, konkrečios Programos studijų rezultatai turi būti konkretesni, siejami su institucijos ir studijų programos koncepcija ir specifika, sukaupta patirtimi ir aukštosios mokyklos unikalumu bei išskirtinumu. Šiame lygmenyje formuluojami studijų programos numatomi studijų rezultatai – tai konkretūs aukštosios mokyklos įsipareigojimai, kurie turi būti pasiekti ir tapti studentų pasiekimais. Šiems studijų programos lygmens studijų rezultatams pasiekti projektuojamas studijų turinys, numatomi studijų metodai, apibrėžiami pasiekimų vertinimo kriterijai bei parenkami tokie vertinimo metodai ir vertinimo priemonės, kurie leidžia nustatyti / pamatuoti, ar numatomi studijų rezultatai buvo pasiekti ir tapo realiais studentų, sėkmingai pabaigusią Programą, pasiekimais.

Todėl ketinamos vykdyti Programos numatomų studijų rezultatų formuluotės turėtų būti peržiūrimos, tikslinamos ir suglaudinamos, kad labiau atitiktų studijų rūšį (t. y. laipsnio neteikiančios studijų programos apimtį), norimo rengti specialisto darbo specifika ir, kas svarbiausia, numatomi Programos studijų rezultatai turi būti pamatuojami. Pasigendama didesnės tikslo ir programoje numatomų siekti studijų rezultatų tarpusavio dermės.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės. Teigiamai vertintina tai, kad ketinama vykdyti Programa yra modeliuojama remiantis švietimo dokumentais, reglamentuojančiais pedagogų rengimą. Pradedama nuo specialisto portreto apibūdinimo, nurodomas bendrųjų ir dalykinių kompetencijų sąrašas, į kurį norima orientuotis rengiant kvalifikuotą pedagogą.

Susitikimai vizito į instituciją metu su įvairiomis interesų grupėmis (administracijos atstovais, programos rengėjais, numatomais dėstytojais ir socialiniais partneriais) parodė, kad yra

(2) Žiliukas, P. ir kiti (2012) Studijų kryptių aprašų skirtingoms pakopoms kūrimo metodika. Šaltinis: <http://www.skvc.lt/content.asp?id=353>).

bendra vizija ir sutarimas kryptingai plėtoti edukacinę veiklą Vilniaus dailės akademijoje. Aukštoji mokykla mato dideles galimybes menų ir pedagogikos sąlytyje siekti sinerginio efekto.

Silpnybės. Ketinamos vykdyti „Pedagoginių studijų“ programos koncepcija iki galo nesustyguota, nepakankamai išryškintas programos unikalumas. Programos numatomi studijų rezultatai, programos turinys **nepakankamai** dera tarpusavyje ir neatliepia tos idėjos, apie kurią kalbėjo susitikimo metu VDA fakulteto administracija ir socialiniai partneriai.

Studijų rezultatų formuluotės nėra optimalios, problemiškas atskirų studijų rezultatų (pvz., 1.1, 1.2, 6.2, 7.1, 7.2, 10.1) pamatuojamumas. Numatomų studijų programos studijų rezultatų skaičius (27) šiai 60 kreditų apimties laipsnio neteikiančiai studijų programai yra per didelis.

2. Programos sandara

Programos sandaros sritis įvertinama pagal šiuos kriterijus:

- *programos sandara atitinka teisės aktų reikalavimus;*
- *dalykų ir (ar) modulių turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą;*
- *dalykų (modulių) turinys ir metodai leidžia pasiekti numatomus studijų rezultatus;*
- *programos apimtis yra pakankama studijų rezultatams pasiekti;*
- *programos turinys atitinka naujausius mokslo, meno ir technologijų pasiekimus.*

Ketinamos vykdyti Programos apimtis – 60 kreditų. Planuojama Programą vykdyti išstėtinių studijų forma. Numatoma studijų trukmė - 1,5 akademiniai metai (3semestrai). Tai atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių studijas, reikalavimus.

Programos struktūra pakankamai logiška, teoriniai dalykai ir pedagoginė praktika sudaro po 30 kreditų. Teoriniai dalykai derinami su pedagogine praktika, kurią numatoma vykdyti lygiagrečiai. Dalykų turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą bei naujausius mokslo, meno ir technologijų pasiekimus.

Kaip jau minėta pirmame skyriuje, numatomų studijų rezultatų skaičius nėra optimalus, todėl kyla abejonių, ar numatoma Programos apimtis bus pakankama visiems rezultatams pasiekti. Dalykų turinys ir studijų metodai gali leisti pasiekti numatomus studijų rezultatus tuo atveju, jei jų skaičius bus adekvatus studijų programos apimčiai.

Nėra aišku, kodėl kaip pasirenkamieji yra siūlomi „Retorika“ ir „Užsienio kalba“, o ne dalykai, skirti dailės ir technologijų skirtingose mokyklinio ugdymo pakopose, neformalaus meninio ugdymo (pvz., dailės mokyklose), profesinėse mokyklose bei kolegijose darbo specifikai atskleisti. Tuomet tai atitiktų Programos tikslą nusakomas galimybes Programos absolventams dirbti minėtose institucijose. Dabar gi Programos dalykų turinyje (ir studijų rezultatų formuluotėse) ši specifika neatspindėta. Nepakankamai pagrįsta „Inkluzinio ugdymo“ ir „Mokslinio darbo ir akademinio rašymo pagrindų“ dalykų įtraukimas į Programą. Vizito metu

Programos rengėjai aiškino, kad užsienio kalba yra įtraukta į Programą, nes Internetu yra daug laisvai prieinamos meniniam ugdymui vertingos medžiagos užsienio kalba.

Vizito metu iš pokalbio su programos dėstytojais ir socialiniais partneriais paaiškėjo, kad labai stiprus ketinamoje vykdyti studijų programoje pedagoginės praktikos blokas. Yra sukurta gerai apgalvota praktikos didaktinė sistema.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės. Programos sandara atitinka Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių studijas, reikalavimus. Teoriniai dalykai derinami su pedagogine praktika, juos numatoma vykdyti lygiagrečiai. Dalykų turinys atitinka studijų rūšį ir pakopą bei naujausius mokslo, meno ir technologijų pasiekimus. Sukurta gerai apgalvota pedagoginės praktikos didaktinė sistema.

Silpnybės. Nepakankamai pagrįstas siūlomų pasirenkamųjų dalykų ir „Inkliuzinio ugdymo“ bei „Mokslinio darbo ir akademinio rašymo pagrindų“ dalykų įtraukimas į Programą. Kyla abejonų, ar numatoma Programos sandara ir Programos dalykų apimtys bus pakankamos visiems studijų rezultatams pasiekti. Kita vertus, kyla abejonų dėl atskirų studijų rezultatų pamatuojamumo, t.y. dėl vertinimo metodų.

3. Personalas

Personalo sritis įvertinama pagal šiuos kriterijus:

- *programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka teisės aktų reikalavimus;*
- *numatomų dėstytojų kvalifikacija yra tinkama numatomiems studijų rezultatams pasiekti;*
- *numatomų dėstytojų skaičius yra pakankamas numatomiems studijų rezultatams pasiekti;*
- *numatomo programos personalo vykdomi moksliniai tyrimai (meninė veikla), tiesiogiai susiję su analizuojama programa.*

Programos vykdymui numatomas pasitelkti personalas atitinka teisės aktų reikalavimus. Ketinamos vykdyti Programos rengėjai numato, kad Programos įgyvendinimui bus pasitelkiama tarpinstitucinė dėstytojų komanda, nes VDA neturi pakankamų žmonių išteklių. Tik trys iš dvylikos yra VDA dirbantys darbuotojai.

Vizito metu administracijos atstovai aiškino, kad tarpinstitucinė grupė tarpiniame etape yra parama institucijai, kuri perspektyvoje nori išsiugdyti savo specialistus, kurti edukacinį centrą ir nacionalinę dailės ugdymo mokyklą.

Kviečiamų iš kitų aukštųjų mokyklų dėstytojų kvalifikacija yra pakankama ir tinkama numatomiems studijų rezultatams pasiekti. Numatomo Programos personalo turima patirtis, kompetencija ir vykdomi tyrimai (meninė veikla) atitinka ketinamos vykdyti studijų Programos

pobūdį. Programai vadovauja patyrusi specialistė, ekspertė, gerai išmananti pedagogų rengimo ir mokyklinio ugdymo problematiką, turinti mokytojų rengimo ir ekspertinės patirties. Ypač stiprūs pedagoginę praktiką kuruojantys specialistai.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės. Programai vadovauja patyrusi specialistė, ekspertė, gerai išmananti pedagogų rengimo ir mokyklinio ugdymo problematiką, turinti mokytojų rengimo ir ekspertinės patirties. Kviečiamų iš kitų aukštųjų mokyklų dėstytojų, numatomų dirbti ketinamoje vykdyti Programoje, kvalifikacija yra pakankama ir tinkama numatomiems studijų rezultatams pasiekti. Stiprūs pedagoginę praktiką kuruojantys specialistai.

Silpnybės. Aukštoji mokykla neturi pakankamų savų žmonių išteklių, reikalingų ketinamai vykdyti studijų programai. Tik trys iš dvylikos specialistų yra VDA darbuotojai. Ketinama pasitelkti kitų aukštųjų mokyklų darbuotojus.

4. Materialieji ištekliai

Materialiųjų išteklių sritis įvertinama pagal šiuos kriterijus:

- *numatytos patalpos studijoms yra tinkamos ir jų pakanka;*
- *numatyta įranga studijoms (laboratorinė, kompiuterinė, reikmenys) tinkama ir jos pakanka;*
- *aukštosios mokyklos numatoma bazė praktikoms yra tinkama;*
- *metodiniai ištekliai (vadovėliai, knygos, periodika, duomenų bazės) yra tinkami, pakankami ir prieinami.*

Programai vykdyti ketinama naudoti bendrus VDA patalpų, bibliotekų ir skaityklų, kompiuterių ir kitos įrangos išteklius. Jei programa bus skirta tik **dailės** mokytojų rengimui, metodinis ir materialusis programos aprūpinimas yra tinkamas ir pakankamas.

Programos rengėjai taip pat numato ketinamoje vykdyti Programoje organizuoti technologijų mokytojų rengimą, tačiau šiam mokykliniam dalykui reikia skirtingų technologijų išmanymo, o technologijų mokytojo rengimui – specializuotų erdvių: valgio gaminimui, darbo su audiniais ir drabužių siuvimo, darbo su metalu, medžiu ir t.t. Ketinamos vykdyti studijų programos apraše nėra aprašytos specializuotos tiek dailės mokytojo, tiek technologijų mokytojo rengimui aktualios erdvės.

Vizito metu susipažinus su VDA materialine baze šios abejonės buvo išsklaidytos. VDA vadovai ir Programos rengėjai kalbėjo apie ketinamos vykdyti Programos koncepciją, kuri labai aiškiai buvo orientuota į dailės mokytojo, ugdytojo daile, suprantančio dailės galią, poveikį ir

galimą pridėtinę vertę ugdyme, rengimą. Ketinamos vykdyti Programos apraše programos rengėjai nurodo įvairesnių praktikos vietų poreikį ir akcentuoja tolesnę šių vietų paiešką.

Vizito metu susitikus su socialiniais partneriais ir praktikos „aikštelių“ atstovais, nustatyta, kad tokia paieška yra vykdoma (sudarytos sutartys su 10 įvairių institucijų), kurios turi pakankamai gerus materialiuosius išteklius besimokančiųjų praktinių gebėjimų ugdymui.

Vertinant metodinius išteklius reikėtų paminėti, kad jie yra menki, apsiriboja bendrąja pedagogika, mokykline psichologija ir dailės pedagogika. Tačiau vizito metu buvo pristatyti studijų literatūros įsigijimo planai, be to, dėstantys dėstytojai pristatė turimus vertingus, laisvos prieigos interneto šaltinius. Susitikimo metu Programos rengėjai tikino, kad pradėjus studijų programos įgyvendinimą, VDA turės pakankamą studijų literatūros bazę, kuri tikrai tenkins studijuojančių poreikius.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės. Numatytos patalpos studijoms yra tinkamos ir jų pakanka. Numatyta įranga studijoms (laboratorinė, kompiuterinė, reikmenys) tinkama ir jos pakanka. VDA turima materiali bazė yra tinkama ir pakankama Studijų programos įgyvendinimui, ypač dailės, tradicinių (medžio apdirbimo, siuvimo, tekstilės) ir ypač šiuolaikinių integruotų technologijų (dizaino, foto, medijų meno) žinių įsisavinimui, procesų pažinimui, atlikimui, kūrybinių sprendimų paieškai. Aukštosios mokyklos numatoma pedagoginės praktikos bazė yra tinkama ir pakankama. Sudarytos sutartys su 10 įvairių institucijų, kuriose studentams bus galimybė įgyti įvairios pedagoginės praktinės patirties.

Silpnybės. Šiuo metu turimi ir Programos įgyvendinimui reikalingi metodiniai ištekliai yra tinkami, tačiau nepakankami.

5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Studijų eigos ir jos vertinimo sritis įvertinama pagal šiuos kriterijus:

- *priėmimo į studijas reikalavimai yra pagrįsti;*
- *numatomi taikyti studijų metodai tinkami studijų rezultatams pasiekti;*
- *studentų pasiekimų vertinimo sistema yra aiški, vieša ir tinkama studijų rezultatams įvertinti.*

Į ketinamą vykdyti laipsnio nesuteikiančių „Pedagoginių studijų“ programą numatoma priimti studentus, pabaigusius pagrindinę universitetinių ir neuniversitetinių studijų pakopą ir įgijusius dailės, dizaino, foto ir medijų meno, taip pat menotyros, architektūros studijų kryptį bakalaurą. Numatomi priėmimo į studijas reikalavimai yra aiškūs ir pagrįsti.

Numatomos studijų eigos dalyje turėtų būti parodomas programos numatomų studijų rezultatų, mokymo(si) ir studijų metodų bei pasiekimų vertinimo metodų ryšys, t. y. paaiškinama, kokie studijų metodai bus taikomi siekiant konkrečių studijų rezultatų ir kokie studijų pasiekimų vertinimo metodai bus taikomi siekiant patikrinti, ar studentai pasiekė numatytus studijų rezultatus.

Studijų eigos aprašymas turėtų rodyti aiškias didaktinės sistemos sąsajas su numatytais studijų rezultatais. Iš taikomų studijų metodų ir užduočių „žanro“ turėtų matytis, kad bus sukurtos prielaidos numatomiems studijų rezultatams pasiekti. Aprašyme turėtų matytis, kaip vertinimo metu per atliktą vertinimo užduotį ar projektą (priklausomai nuo užduoties masto ir apimties) atsiskleidžia būtinų žinių pritaikymas ir praktiniame veiksmė ugdomi gebėjimai: idėjos įgyvendinimas, inovacijos diegimas, problemos išsprendimas, meno produkto sukūrimas ir t.t.

Šios informacijos Programos apraše nėra, t.y. nebuvo rasta, todėl programos rengėjų prašyta pristatyti programos didaktinę koncepciją susitikimo metu. Pokalbis atskleidė, kad meno studijos turi savo specifiką ir didaktinę sistemą, artimą meninio projektavimo ir kūrybinių dirbtuvių koncepcijai. Ši koncepcija ir dominuos dalyko didaktikos, pedagoginės veiklos vaidmenis pristatančiuose ir analizuojančiuose moduluose, didžioji dauguma užduočių turės privalomą refleksijos fazę, kai bus vertinamas ne tik gautas rezultatas, bet ir analizuojamas procesas, „kelias“ iki rezultato. Programos rengėjai turėtų daugiau dėmesio skirti sumanymo aiškiam aprašymui ir dokumentavimui, kad skaitantysis, susipažindamas su ketinamos vykdyti Programos aprašu bei atskirų dalykų aprašais, susidarytų pakankamai aiškų ir tikslų vaizdą.

Vertinimo sistema, jos formalieji dėmenys, programos apraše pakankamai išsamiai aprašyti. Vertinimo balų sistemos pagrindas nustatytas remiantis LR Švietimo ir mokslo ministerijos siūlymais bei vadovaujantis VDA Studijų reglamentu. Taikoma kaupiamojo balo sistema. Planuojama studentus su vertinimo kriterijais supažindinti, pradėdant dėstyti atskirus dalykus bei ruošiantis pedagoginei praktikai.

Baigiamųjų darbų reikalavimai, rengimo, vertinimo kriterijai ir tvarka bus skelbiami VDA tinklalapyje. Baigiamųjų darbų gynimo komisijoje ne mažiau kaip 1/3 narių bus praktikai. Baigiamojo darbo gynimas bus viešas ir vyks rektoriaus įsakymu paskirtos komisijos posėdyje pagal Fakulteto tarybos nustatytas taisykles.

Apraše teigiama, kad baigiamuoju darbu studentas turi parodyti, kad geba formuluoti problemas, susijusias su studijų kryptimi, savarankiškai atlikti praktinį/empirinį tyrimą, taikyti tinkamus tyrimo metodus, aiškiai, pagrįstai formuluoti tyrimų išvadas bei jas kontekstualizuoti: turi parodyti gebėjimus glaustai, tiksliai ir argumentuotai pristatyti baigiamąjį darbą bei apibrėžti asmeninį indėlį įgyvendinant darbo tikslus bei įgytą patirtį.

Susitikimo metu aiškintasi, kodėl programos rengėjai baigiamąjį darbą sieja su moksline ir akademinė veikla, nepakankamai akcentuodami mokytojo kvalifikaciją atskleidžiančius, įrodančius, patvirtinančius aspektus, kurie yra svarbiausi laipsnio neteikiančioje studijų programoje, skirtoje pedagogo kvalifikacijai įgyti. Programos rengėjams siūlyta peržiūrėti baigiamojo darbo tikslą ir siekiamą rezultatą.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės. Programa siekia tęsti VDA susiformavusią didaktinę tradiciją. Priėmimo į studijas reikalavimai yra pagrįsti. Į ketinamų vykdyti laipsnio nesuteikiančių „Pedagoginių studijų“ programą numatoma priimti dailės, dizaino, foto ir medijų meno, taip pat menotyros, architektūros studijų kryptių universitetinių ir koleginių studijų bakalaurus.

Vertinimo sistema, jos formalieji dėmenys, programos apraše pakankamai išsamiai aprašyti. Vertinimo balų sistemos pagrindas nustatytas remiantis LR Švietimo ir mokslo ministerijos siūlymais bei vadovaujantis VDA Studijų reglamentu. Taikoma kaupiamojo balo sistema.

Silpnybės. Numatomos studijų eigos dalyje pateikiamoje Programos įgyvendinimo didaktinėje sistemoje numatomų studijų rezultatų, mokymo(si) ir studijų metodų bei pasiekimų vertinimo metodų sąsajos nepakankamai aiškiai pristatomos.

Laipsnio neteikiančios Programos baigiamasis darbas siejamas su moksline ir akademinė veikla, o ne su pedagogo profesine kvalifikacija.

6. Programos vadyba

Programos vadybos sritis įvertinama pagal šiuos kriterijus:

- *aiškiai paskirstyta atsakomybė už programos įgyvendinimą ir priežiūrą, sprendimų priėmimą;*
- *į programos vertinimo ir tobulinimo procesus įtraukiami socialiniai dalininkai;*
- *numatomos naudoti vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra tinkamos.*

Programos vadyba organizuota taip, kad pagrindinis krūvis tenka Studijų programos komitetui, kurio veikla yra viena svarbiausių VDA studijų kokybės užtikrinimo sistemos sudedamųjų dalių. VDA studijų programų komitetai pavaldūs ir jų veiklą koordinuoja VDA studijų grupė, patvirtinta rektoriaus įsakymu Nr. SĮ - 527. Studijų programos komitetas – studijų programai parengti, prižiūrėti, jos kokybei vertinti ir tobulinti sudaryta grupė, kurios sudėtyje yra atitinkamos studijų krypties išsilavinimą turintys dėstytojai, studentai, absolventai, socialiniai partneriai. Komiteto sudėtį formuoja ir kasmet ją gali atnaujinti studijų programos vadovas. Tai

rodo, kad studijų proceso administravimas, organizavimas ir koordinavimas, sprendimų priėmimas, jų įgyvendinimas yra pakankamai decentralizuotas.

Programos vykdymą nuolatos prižiūrės ir vertins Studijų programos komitetas. Programos vertinimo rezultatai bus viešinami šiais būdais: Programos komiteto vertinimo rezultatai bus aptariami Dailės edukacinio centro posėdžiuose, kuriuose bus kviečiami dalyvauti visi katedros dėstytojai; su Programos komiteto išvadomis ir Centro nutarimais bus supažindinama Fakulteto taryba, dekanas, Studentų atstovybės nariai, katedros ir socialiniai dalininkai; reikšmingi vertinimo aspektai bus skelbiami VDA tinklalapyje.

Studijų komitete bus aptariami bendrieji dėstymo kokybės gerinimo klausimai, teikiami siūlymai dėstymo kokybės, studijų programos turinio gerinimo priemonių planui sudaryti. Studijų programos komitetas po kiekvienos sesijos organizuos susirinkimą su studentais, kuriame supažindins ir aptars programos kokybės gerinimo ir vertinimo rezultatus ir pasiūlymus. Studentai galės išsakyti savo nuomonę ir teikti savo siūlymus.

Pagrindiniai Pedagoginių studijų programos socialiniai dalininkai – mokyklos, neformaliojo ugdymo institucijos, nevyriausybinės organizacijos, profesinės asociacijos – bus įtraukiami į programos tobulinimo ir vertinimo procesus.

Šios ketinamos vykdyti studijų Programos komitete yra ir kitų aukštųjų mokyklų darbuotojų, taip pat atstovų, kurie savo institucijose eina administracines pareigas. Jei jau VDA nusprendė sutelkti jungtines kelių institucijų pajėgas šios Programos vykdymui, šį sprendimą reikėtų įteisinti tarpinstitucine bendradarbiavimo sutartimi, kur būtų aptarti akademinio personalo išteklių dalijimosi tarp institucijų klausimai.

Numatoma, kad po kiekvieno semestro bus aptariami rezultatai ir programos kokybė, studentai bus skatinami reikšti savo nuomonę, pageidavimus (apklausos, susirinkimai, išplėstiniai Dailės edukacinio centro ir programos komiteto posėdžiai, diskusijos ir aptarimai), kurias Dailės edukacinis centras ir VDA Vilniaus fakultetas svarstys savo posėdžiuose. Planuojama, kad absolventai susitikimų su studentais metu dalinsis savo įgyta individualios profesinės ir kūrybinės veiklos patirtimi. Bendraujant su absolventais bei atliekant apklausas, bus sužinoma, kaip jiems sekėsi įsitvirtinti darbo rinkoje.

Periodiškai bus taikomos šios nuolatinės kokybės užtikrinimo priemonės: baigiamųjų darbų, studijų tikslų ir rezultatų (po kiekvienos sesijos) aptarimai katedros posėdžiuose. Kitų aukštųjų mokyklų dėstytojai, mokslininkai ir kiti aukštos kvalifikacijos specialistai bus kviečiami recenzuoti baigiamuosius darbus, vadovauti darbų gynimo komisijoms. Bus periodiškai atliekamos studentų ir dėstytojų apklausos apie studijų kokybę.

Numatytos studijų programos vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra pakankamos.

rodo, kad studijų proceso administravimas, organizavimas ir koordinavimas, sprendimų priėmimas, jų įgyvendinimas yra pakankamai decentralizuotas.

Programos vykdymą nuolatos prižiūrės ir vertins Studijų programos komitetas. Programos vertinimo rezultatai bus viešinami šiais būdais: Programos komiteto vertinimo rezultatai bus aptariami Dailės edukacinio centro posėdžiuose, kuriuose bus kviečiami dalyvauti visi katedros dėstytojai; su Programos komiteto išvadomis ir Centro nutarimais bus supažindinama Fakulteto taryba, dekanas. Studentų atstovybės nariai, katedros ir socialiniai dalininkai; reikšmingi vertinimo aspektai bus skelbiami VDA tinklalapyje.

Studijų komitete bus aptariami bendrieji dėstytojų kokybės gerinimo klausimai, teikiami siūlymai dėstytojų kokybės, studijų programos turinio gerinimo priemonių planui sudaryti. Studijų programos komitetas po kiekvienos sesijos organizuos susirinkimą su studentais, kuriame supažindins ir aptars programos kokybės gerinimo ir vertinimo rezultatus ir pasiūlymus. Studentai galės išsakyti savo nuomonę ir teikti savo siūlymus.

Pagrindiniai Pedagoginių studijų programos socialiniai dalininkai – mokyklos, neformaliojo ugdymo institucijos, nevyriausybinės organizacijos, profesinės asociacijos – bus įtraukiami į programos tobulinimo ir vertinimo procesus.

Šios ketinamos vykdyti studijų Programos komitete yra ir kitų aukštųjų mokyklų darbuotojų, taip pat atstovų, kurie savo institucijose eina administracines pareigas. Jei jau VDA nusprendė sutelkti jungtines kelių institucijų pajėgas šios Programos vykdymui, šį sprendimą reikėtų įteisinti tarpinstitucine bendradarbiavimo sutartimi, kur būtų aptarti akademinio personalo išteklių dalijimosi tarp institucijų klausimai.

Numatoma, kad po kiekvieno semestro bus aptariami rezultatai ir programos kokybė, studentai bus skatinami reikšti savo nuomonę, pageidavimus (apklausos, susirinkimai, išplėstiniai Dailės edukacinio centro ir programos komiteto posėdžiai, diskusijos ir aptarimai), kuriuos Dailės edukacinis centras ir VDA Vilniaus fakultetas svarstys savo posėdžiuose. Planuojama, kad absolventai susitikimų su studentais metu dalinsis savo įgyta individualios profesinės ir kūrybinės veiklos patirtimi. Bendraujant su absolventais bei atliekant apklausas, bus sužinoma, kaip jiems sekėsi įsitvirtinti darbo rinkoje.

Periodiškai bus taikomos šios nuolatinės kokybės užtikrinimo priemonės: baigiamųjų darbų, studijų tikslų ir rezultatų (po kiekvienos sesijos) aptarimai katedros posėdžiuose. Kitų aukštųjų mokyklų dėstytojai, mokslininkai ir kiti aukštos kvalifikacijos specialistai bus kviečiami recenzuoti baigiamuosius darbus, vadovauti darbų gynimo komisijoms. Bus periodiškai atliekamos studentų ir dėstytojų apklausos apie studijų kokybę.

Numatytos studijų programos vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra pakankamos.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Stiprybės. Į programos vertinimo ir tobulinimo procesus įtraukiami socialiniai dalininkai. Studijų proceso administravimas, organizavimas ir koordinavimas, sprendimų priėmimas, jų įgyvendinimas yra pakankamai decentralizuotas. Numatytos Studijų programos vidinio kokybės užtikrinimo priemonės yra pakankamos.

Silpnybės. Nepakankamai aiškiai paskirstyta atsakomybė už programos priežiūrą tarp skirtingų institucinio valdymo lygmenų. Pagrindinė atsakomybė už ketinamos vykdyti studijų programos priežiūrą yra numatyta Studijų programos komitetui, kuriame yra kitų aukštųjų mokyklų dėstytojų ir administratorių.

III. REKOMENDACIJOS

Iki ketinamos vykdyti Vilniaus dailės akademijoje naujos laipsnio neteikiančios „Pedagoginių studijų“ programos įgyvendinimo pradžios rekomenduojama:

1. tobulinti ketinamos vykdyti „Pedagoginių studijų“ programos koncepciją, parodant Programos tikslo, numatomų siekti studijų rezultatų ir Programos turinio dermę.
2. tikslinti Programos studijų rezultatų sąrašą, skaičių ir studijų rezultatų formuluotes siekiant adekvatumo laipsnio neteikiančios studijų programos apimčiai ir tikslui, atsižvelgiant į didaktines galimybes studijų rezultatus įgyvendinti ir pamatuoti.
3. tobulinti Programos sandarą siekiant dalykų turinio atitikimo norimų rengti specialistų darbo skirtingose ugdymo institucijose specifikai, apie kurią kalbama studijų programos tikslė.
4. pasirūpinti Programos įgyvendinimui reikalingais metodiniais ištekliais.
5. tobulinant studijų eigą aiškiau pristatyti didaktinę sistemą nurodant sąsajas tarp numatomų taikyti studijų metodų, tinkamų Programos studijų rezultatams pasiekti, bei vertinimo metodų, tinkamų studentų pasiektiems studijų rezultatams įvertinti; peržiūrėti ir patobulinti baigiamojo darbo reikalavimus ir siekiamą rezultatą, kad jis atliptų pedagogo kvalifikacinius reikalavimus.
6. peržiūrėti studijų programos vadybą ir priežiūrą, pagrindinę atsakomybę paskirstant tarp Vilniaus dailės akademijoje dirbančių (o ne kitų institucijų) skirtingų institucinio valdymo lygmenų darbuotojų.